శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే త్రయోవింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే త్రయోవింశోఽధ్యాయః ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
పితృభ్యాం ప్రస్థితే సాధ్వీ పతిమింగితకోవిదా।
నిత్యం పర్యచరత్ప్రీత్యా భవానీవ భవం ప్రభుం ॥ **1** ॥

విశ్రంభేణాత్మశౌచేన గౌరవేణ దమేన చ।
శుశ్రూషయా సౌహృదేన వాచా మధురయా చ భోః ॥ **2** ॥

విసృజ్య కామం దంభం చ ద్వేషం లోభమఘుం మదం।
అప్రమత్తోద్యతా నిత్యం తేజీయాంసమతోషయత్ ॥ **3** ॥

స వై దేవర్షివర్యస్తాం మానవీం సమనువ్రతాం।
దైవాద్గరీయసః పత్యురాశాసానాం మహాశిషః ॥ **4** ॥

కాలేన భూయసా క్షామాం కర్శితాం వ్రతచర్యయా।
ప్రేమగద్గదయా వాచా పీడితః కృపయాబ్రవీత్ ॥ **5** ॥

కర్దమ ఉవాచ
తుష్టోఽహమద్య తవ మానవి మానదాయాః
శుశ్రూషయా పరమయా పరయా చ భక్త్యా।
యో దేహినామయమతీవ సుహృత్స్వదేహో
నావేక్షితః సముచితః క్షపితుం మదర్థే ॥ **6** ॥

యే మే స్వధర్మనిరతస్య తపస్సమాధి -
విద్యాత్మయోగవిజితా భగవత్ప్రసాదాః।
తానేవ తే మదనుసేవనయావరుద్ధాన్
దృష్టిం ప్రపశ్య వితరామ్యభయానశోకాన్ ॥ 7 ॥

అన్యే పునర్భగవతో భ్రువ ఉద్విజృంభ -
విభ్రంశితార్థరచనాః కిమురుక్రమస్య।
సిద్ధాసి భుంక్ష్వ విభవాన్ నిజధర్మదోహాన్
దివ్యాన్నరైర్దురధిగాన్నృపవిక్రియాభిః ॥ 8 ॥

ఏవం బ్రువాణమబలాఖిలయోగమాయా -
విద్యావిచక్షణమవేక్ష్య గతాధిరాసీత్।
సంప్రశ్రయప్రణయవిహ్వలయా గిరేషద్ -
వ్రీడావలోకవిలసద్ధసితాననాఽఽహ ॥ 9 ॥

దేవహూతిరువాచ
రాద్ధం బత ద్విజవృషైతదమోఘయోగ -
మాయాధిపే త్వయి విభో తదవైమి భర్తః।
యస్తేఽభ్యధాయి సమయః సకృదంగసంగో
భూయాద్గరీయసి గుణః ప్రసవః సతీనాం ॥ 10 ॥

తత్రేతికృత్యముపశిక్ష యథోపదేశం
యేనైష మే కర్శితోఽతిరిరంసయాఽఽత్మా।
సిద్ధ్యేత తే కృతమనోభవధర్షితాయా
దీనస్తదీశ భవనం సదృశం విచక్ష్వ ॥ 11 ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
ప్రియాయాః ప్రియమన్విచ్ఛన్ కర్దమో యోగమాస్థితః।
విమానం కామగం క్షత్తస్తర్హ్యేవావిరచీకరత్ ॥ 12 ॥

సర్వకామదుఘం దివ్యం సర్వరత్నసమన్వితం ।
సర్వర్ద్ధ్యుపచయోదర్కం మణిస్తంభైరుపస్కృతం ॥ **13** ॥

దివ్యోపకరణోపేతం సర్వకాలసుఖావహం ।
పట్టికాభిః పతాకాభిర్విచిత్రాభిరలంకృతం ॥ **14** ॥

స్రగ్భిర్విచిత్రమాల్యాభిర్మంజుశింజత్షడంఘ్రిభిః ।
దుకూలక్షౌమకౌశేయైర్నానావస్త్రైర్విరాజితం ॥ **15** ॥

ఉపర్యుపరి విన్యస్తనిలయేషు పృథక్పృథక్ ।
క్షిప్తైః కశిపుభిః కాంతం పర్యంకవ్యజనాసనైః ॥ **16** ॥

తత్ర తత్ర వినిక్షిప్తనానాశిల్పోపశోభితం ।
మహామరకతస్థల్యా జుష్టం విద్రుమవేదిభిః ॥ **17** ॥

ద్వాఃసు విద్రుమదేహల్యా భాతం వజ్రకపాటవత్ ।
శిఖరేష్వింద్రనీలేషు హేమకుంభైరధిశ్రితం ॥ **18** ॥

చక్షుష్మత్పద్మరాగాగ్ర్యైర్వజ్రభిత్తిషు నిర్మితైః ।
జుష్టం విచిత్రవైతానైర్మహార్హైర్హేమతోరణైః ॥ **19** ॥

హంసపారావతవ్రాతైస్తత్ర తత్ర నికూజితం ।
కృత్రిమాన్ మన్యమానైః స్వానధిరుహ్యాధిరుహ్య చ ॥ **20** ॥

విహారస్థానవిశ్రామసంవేశప్రాంగణాజిరైః ।
యథోపజోషం రచితైర్విస్మాపనమివాత్మనః ॥ **21** ॥

ఈదృగ్గృహం తత్పశ్యంతీం నాతిప్రీతేన చేతసా ।
సర్వభూతాశయాభిజ్ఞః ప్రావోచత్కర్దమః స్వయం ॥ **22** ॥

నిమజ్జ్యాస్మిన్ హ్రదే భీరు విమానమిదమారుహ ।
ఇదం శుక్లకృతం తీర్థమాశిషాం యాపకం నృణాం ॥ **23** ॥

సా తద్భర్తుః సమాదాయ వచః కువలయేక్షణా ।
సరజం బిభ్రతీ వాసో వేణీభూతాంశ్చ మూర్ధజాన్ ॥ **24** ॥

అంగం చ మలపంకేన సంఛన్నం శబలస్తనం ।
ఆవివేశ సరస్వత్యాః సరః శివజలాశయం ॥ **25** ॥

సాంతఃసరసి వేశ్మస్థాః శతాని దశ కన్యకాః ।
సర్వాః కిశోరవయసో దదర్శోత్పలగంధయః ॥ **26** ॥

తాం దృష్ట్వా సహసోత్థాయ ప్రోచుః ప్రాంజలయః స్త్రియః ।
వయం కర్మకరీస్తుభ్యం శాధి నః కరవామ కిం ॥ **27** ॥

స్నానేన తాం మహార్హేణ స్నాపయిత్వా మనస్వినీం ।
దుకూలే నిర్మలే నూత్నే దదురస్యై చ మానదాః ॥ **28** ॥

భూషణాని పరార్ధ్యాని వరీయాంసి ద్యుమంతి చ ।
అన్నం సర్వగుణోపేతం పానం చైవామృతాసవం ॥ **29** ॥

అథాదర్శే స్వమాత్మానం స్రగ్విణం విరజాంబరం ।
విరజం కృతస్వస్త్యయనం కన్యాభిర్బహుమానితం ॥ **30** ॥

స్నాతం కృతశిరఃస్నానం సర్వాభరణభూషితం ।
నిష్కగ్రీవం వలయినం కూజత్కాంచననూపురం ॥ **31** ॥

శ్రోణ్యోరధ్యస్తయా కాంచ్యా కాంచన్యా బహురత్నయా ।
హారేణ చ మహార్హేణ రుచకేన చ భూషితం ॥ **32** ॥

సుదతా సుభ్రువా శ్లక్ష్ణస్నిగ్ధాపాంగేన చక్షుషా ।
పద్మకోశస్పృధా నీలైరలకైశ్చ లసన్ముఖం ॥ **33** ॥

యదా సస్మార ఋషభమృషీణాం దయితం పతిం ।
తత్ర చాస్తే సహ స్త్రీభిర్యత్రాస్తే స ప్రజాపతిః ॥ **34** ॥

భర్తుః పురస్తాదాత్మానం స్త్రీసహస్రవృతం తదా।
నిశామ్య తద్యోగగతిం సంశయం ప్రత్యపద్యత ॥ **35** ॥

స తాం కృతమలస్నానాం విభ్రాజంతీమపూర్వవత్।
ఆత్మనో బిభ్రతీం రూపం సంవీతరుచిరస్తనీం ॥ **36** ॥

విద్యాధరీసహస్రేణ సేవ్యమానాం సువాససం।
జాతభావో విమానం తదారోహయదమిత్రహన్ ॥ **37** ॥

తస్మిన్నలుప్తమహిమా ప్రియయానురక్తో
విద్యాధరీభిరుపచీర్ణవపుర్విమానే।
బభ్రాజ ఉత్కచకుముద్గణవానపీచ్యః
తారాభిరావృత ఇవోడుపతిర్నభఃస్థః ॥ **38** ॥

తేనాష్టలోకపవిహారకులాచలేంద్ర -
ద్రోణీష్వనంగసఖమారుతసౌభగాసు।
సిద్ధైర్నుతో ద్యుధునిపాతశివస్వనాసు
రేమే చిరం ధనదవల్లలనావరూథీ ॥ **39** ॥

వైశ్రంభకే సురసనే నందనే పుష్పభద్రకే।
మానసే చైత్రరథ్యే చ స రేమే రామయా రతః ॥ **40** ॥

భ్రాజిష్ణునా విమానేన కామగేన మహీయసా।
వైమానికానత్యశేత చరన్ లోకాన్ యథానిలః ॥ **41** ॥

కిం దురాపాదనం తేషాం పుంసాముద్దామచేతసాం।
యైరాశ్రితస్తీర్థపదశ్చరణో వ్యసనాత్యయః ॥ **42** ॥

ప్రేక్షయిత్వా భువో గోలం పత్న్యై యావాన్ స్వసంస్థయా।
బహ్వాశ్చర్యం మహాయోగీ స్వాశ్రమాయ న్యవర్తత ॥ **43** ॥

విభజ్య నవధాఽఽత్మానం మానవీం సురతోత్సుకాం।
రామాం నిరమయన్ రేమే వర్షపూగాన్ ముహూర్తవత్ ॥ **44** ॥

తస్మిన్ విమాన ఉత్కృష్టాం శయ్యాం రతికరీం శ్రితా।
న చాబుధ్యత తం కాలం పత్యాపీచ్యేన సంగతా ॥ **45** ॥

ఏవం యోగానుభావేన దంపత్యో రమమాణయోః।
శతం వ్యతీయుః శరదః కామలాలసయోర్మనాక్ ॥ **46** ॥

తస్యామాధత్త రేతస్తాం భావయన్నాత్మనాఽఽత్మవిత్।
నోధా విధాయ రూపం స్వం సర్వసంకల్పవిద్విభుః ॥ **47** ॥

అతః సా సుషువే సద్యో దేవహూతిః స్త్రియః ప్రజాః।
సర్వాస్తాశ్చారుసర్వాంగ్యో లోహితోత్పలగంధయః ॥ **48** ॥

పతిం సా ప్రవ్రజిష్యంతం తదాఽఽలక్ష్యోశతీ సతీ।
స్మయమానా విక్లవేన హృదయేన విదూయతా ॥ **49** ॥

లిఖంత్యధోముఖీ భూమిం పదా నఖమణిశ్రియా।
ఉవాచ లలితాం వాచం నిరుధ్యాశ్రుకలాం శనైః ॥ **50** ॥

దేవహూతిరువాచ
సర్వం తద్భగవాన్ మహ్యముపోవాహ ప్రతిశ్రుతం।
అథాపి మే ప్రపన్నాయా అభయం దాతుమర్హసి ॥ **51** ॥

బ్రహ్మన్ దుహితృభిస్తుభ్యం విమృగ్యాః పతయః సమాః।
కశ్చిత్స్యాన్మే విశోకాయ త్వయి ప్రవ్రజితే వనం ॥ **52** ॥

ఏతావతాలం కాలేన వ్యతిక్రాంతేన మే ప్రభో।
ఇంద్రియార్థప్రసంగేన పరిత్యక్తపరాత్మనః ॥ **53** ॥

ఇంద్రియార్థేషు సజ్జంత్యా ప్రసంగస్త్వయి మే కృతః।
అజానంత్యా పరం భావం తథాప్యస్త్వభయాయ మే ॥ **54** ॥

సంగో యః సంసృతేర్హేతురసత్సు విహితోఽధియా।
స ఏవ సాధుషు కృతో నిఃసంగత్వాయ కల్పతే ॥ **55** ॥

నేహ యత్కర్మ ధర్మాయ న విరాగాయ కల్పతే।
న తీర్థపదసేవాయై జీవన్నపి మృతో హి సః ॥ **56** ॥

సాహం భగవతో నూనం వంచితా మాయయా దృఢం।
యత్త్వాం విముక్తిదం ప్రాప్య న ముముక్షేయ బంధనాత్ ॥ **57** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
తృతీయస్కంధే కాపిలేయోపాఖ్యానే త్రయోవింశోఽధ్యాయః ॥